

BORRADOR PARA UN DOCUMENTO UNIFICADO DE PROPOSTAS DE ACCIÓN E DE MEDIDAS ESPECÍFICAS DIRIXIDAS AO SECTOR CULTURAL GALEGO POLAS CONSECUENCIAS DO COVID-19

As asociacións que asinamos este documento manifestamos a nosa gran preocupación polo impacto que están tendo as medias de contención do coronavirus na sociedade e manifestamos a nosa solidariedade con todos aqueles colectivos afectados por esta crise. Neste sentido, é importante anotar o forte impacto social que provoca a anulación de toda a programación cultural, a desaparición da visibilidade e acompañamento social e económico da cultura do noso día a día como cidadanía. É unha boa oportunidade para entender a cultura como un dereito, mais tamén como formación transversal da cidadanía.

PROPOSTAS DE ACCIÓNS ESPECÍFICAS DIRIXIDAS AO SECTOR CULTURAL POLAS CONSECUENCIAS DO COVID-19

Como continuación do comunicado que fixo público a Asociación Galega de Profesionais da Xestión Cultural (AGPXC) hai uns días no que se esixía ao goberno do Estado a adopción de medidas extraordinarias para o sector cultural, e mentras continuamos consensuando máis medidas co resto de asociacións do sector, enviamos algunhas propostas recollidas xa entre as nosas persoas asociadas que abranguen un amplo abano de afectadas en diversas profesións relacionadas coa cultura así como as propostas que fixo a FEAGC, da que a AGPXC forma parte, ao Ministerio de Cultura.

Algunhas destas medidas xa foron aprobadas polo goberno do Estado no *REAL DECRETO-LEY 8/2020, de 17 de marzo, de medidas urgentes extraordinarias para hacer frente al impacto económico y social del COVID-19*, pero sendo o sector cultural un sector estratéxico para o desenvolvemento produtivo, a competitividade e o emprego, que contribúe en torno ao 2.4 % do PIB español, e que achegou no 2018 o 3,6% do emprego total en España, sen esquecer que a maioría son pequenas empresas ou autónomos, dende a AGPXC creemos que son necesarias medidas específicas de apoio ao sector cultural, un sector en constante precariedade e cunha gran capacidade de sacrificio.

Debe facerse fincapé en que, de vez, os poderes políticos consideren a especificidade e vitalidade (cun gran número de persoas implicadas e cun importante volume de facturación e proxección internacional) do tecido cultural galego como unha industria de seu. Isto é, a rendibilidade e valor estratéxico das industrias culturais, que deben ser obxecto de promoción en calquera tempo, canto máis en época de crise.

A cultura é un dos sectores económicos con máis ramificacións: fórmana o cinema, a música, o teatro, os artistas, pero tamén as bibliotecas, museos, produtoras e todo o seu persoal. Un sector tratado como algo pequeno cando en realidade os seus números din todo o contrario. Si, a cultura é negocio e, por suposto, economía.

Segundo a EPA, no segundo trimestre de 2017 había 30.500 persoas traballando na industria cultural galega, algo que inclúe todo tipo de ocupacións. Son 3.100 máis que no mesmo trimestre do 2016, pero os seus altibaixos na última década foron constantes e mesmo dramáticos durante a crise. Segundo o Consello da

Cultura Galega, ese 2 % do PIB son 1.103 millóns de euros. «Ou 80 % son traballadores por conta allea e ou resto son autónomos».

Son moitos os documentos de medidas que se teñen elaborado dende o sector cultural a nivel estatal. Por iso, no que a isto respecta, remitimos en primeiro lugar a aqueles textos que xa foron elaborados por Federaci3ns ou conxuntos de asociaci3ns (e enviados por estas 3s administraci3ns responsables), cos cales concordamos.

No primeiro apartado deste documento, facemos por tanto unha remisi3n a estas medidas propostas a nivel estatal. Temos coñecemento que existe un grupo de traballo cordinado pola Red Espa3ola de Teatros e Auditorios do que forman parte as asociaci3ns e federaci3ns de artes esc3nicas estatais representativas do sector que est3 consensuando un documento cunha proposta de medidas, que faremos chegar cando sexa definitivo. O obxectivo 3 expresar o noso consenso e recalcar a importancia de que, tam3n desde as competencias auton3micas e locais, se te3a constancia da acci3n a nivel estatal, e se faga o posible para darlle cauce, sendo que algunhas das medidas propostas a nivel estatal poden servir de exemplos para elaborar adaptaci3ns e dese3ar medias semellantes nos niveis auton3mico e local.

Por 3ltimo, no segundo apartado deste documento, recolleemos as medidas que o sector cultural galego prop3n desenvolver a nivel auton3mico, m3is especificamente. Isto sen obviar outras tantas propostas que poidan chegar dende persoas, colectivos ou asociaci3ns non asinantes aqu3. A todo este traballo que se est3 facendo ou que est3 por chegar, abrimos a nosa vontade de coordinaci3n e de suma.

1. PROPOSTAS ELABORADAS POR OUTRAS ENTIDADES A NIVEL ESTATAL

En relación coas medidas excepcionais que o Goberno adoptou para mitigar o impacto polo COVID - 19 e apoiar a actividade empresarial e, de forma especial, aos colectivos e sectores máis directamente afectados por este, desde a Federación Estatal de Asociacións de Xestores Culturais (FEAGC), pediron ao Ministerio de Cultura que se inclúa ao sector de a cultura entre estes sectores directamente afectados, xa que o peche de teatros, cinemas, museos e clausura de todo tipo de actividades culturais vai xerar un impacto económico negativo moi forte no sector que nos xera fonda preocupación.

Dende a Asociación para o Desenvolvemento de a Propiedade Intelectual (Adepi), calcularon que nun mes de peche da actividade creativa e comercial “suporá unhas perdas de case 3.000 millóns de euros”. Pola súa parte ADGAE (Asociación de Empresas de Distribución e Xestión das Artes Escénicas) estimou unhas perdas de aproximadamente 2.720.000 euros pola cancelación de 622 espectáculos e 766 funcións desde o 10 de marzo ata o 30 de abril. Esta situación supón unha gran carga para as industrias culturais e creativas, e en particular para as institucións máis pequenas e independentes. A cultura non é un luxo por iso, desde o sector, pedimos medidas de apoio e de liquidez.

Neste momento non podemos analizar o impacto económico e laboral e cuantificar as perdas e custos económicos que esta crise sanitaria vai supoñer.

Para iso teremos que esperar a ver a duración exacta e o tempo que se tarde para retomar a actividade cultural de novo na súa totalidade, analizando entón

tamén o número de baixas e despedimentos na Seguridade Social para un colectivo cuxa precariedade laboral é evidente.

Ante esta situación cremos que desde o Ministerio pódese:

1. Expor liñas de axuda específicas para o sector.
2. Exencións e rebaixas nas cotizacións de autónomos e pemes.
3. Bonificacións nas cotas de seguridade social de traballadores asalariados.
4. Desenvolver políticas de compensación de gastos ocasionados polas anulacións.
5. Xerar unha liña de axudas a fondo perdido para paliar unha situación na que non se xeren ingresos.
6. Solicitar ás administracións públicas, gobernos autonómicos, deputacións, mancomunidades e concellos, que non suspendan os contratos coas empresas prestadoras de servizos culturais e que asuman a parte de custos fixos destes contratos.
7. Incentivar desde o Ministerio de Cultura con axudas directas ás institucións culturais públicas e asociacións culturais sen ánimo de lucro para que os eventos e programas culturais (artes escénicas, música, artes visuais, artes mixtas, etc.) non sexan finalmente suspendidos, senón aprazados, e que se realicen de forma inmediata unha vez normalizada a situación. Deste xeito o mercado non se resentiría totalmente, xa que existiría unha programación que salvaría os investimentos das empresas de servizos e actividades culturais, así como empresas auxiliares no ámbito técnico.

8. Revisar a Lei de Contratación da Administración Pública, para que as contratacións sexan máis flexibles e máis áxiles, de forma excepcional, tanto para as empresas de servizos e actividades culturais como para as empresas auxiliares no ámbito técnico.

9. Medidas que, a pesar da externalización de servizos de museos, salas de exposicións, patrimonio, etc., palien os efectos do peche de programas e institucións culturais, de modo que o Estado asuma a responsabilidade subsidiaria co persoal desas empresas. Isto supón que o apoio ás empresas de servizos e actividades culturais, así como das empresas auxiliares de cultura e artes, vaia supeditado ao mantemento do 60% do seu persoal temporal e que a extinción do contrato laboral dos seus empregados (en caso de ser indispensable) realícese conforme o que diten as normas en materia laboral.

10. Pago total ou parcial de calquera actividade cultural comprometida e/ou anunciada publicamente, mesmo aínda que o trámite administrativo de contratación non finalizase, tendo en conta que é práctica habitual do sector que a contratación leve un ritmo diferente aos ritmos de produción.

Por outra banda propoñemos:

1. Garantir a confianza dos consumidores no sistema cultural. O goberno debe crear unha liña de crédito branda para asegurar que os espectáculos con venda de entradas anticipadas poidan afrontar a devolución monetaria dos paquetes anticipados que as empresas venderon e que van ter que atrasar.

2. Axudar a manter a información cultural viva e actualizada.
3. Poñer ao dispor dos axentes culturais de todo o territorio nacional o soporte online ministerial para servir como páxina permanente de comunicación e procedemento de axitación para todos aqueles axentes que queiran.
4. Chegar a acordos de urxencia e emerxencia cos operadores de TV, públicos e privados, para deseñar unha programación nocturna con todos os soportes audiovisuais de que o Ministerio dispoña e correspondente aos seus un idades de produción.
5. Poñer ao dispor das crianzas unha franxa horaria especial nas tv' s públicas que, máis aló dos consabidos debuxos animados, acompañe aos rapaces, nestes días con xogos, obras de teatro infantil para diferentes idades e permita tele traballar aos pais.

2. PROPOSTAS ESPECÍFICAS DAS ASOCIACIÓNS E COLECTIVOS CULTURAI S GALEGOS ASINANTES DESTE DOCUMENTO

Medidas de ámbito estatal non incluídas ou que matizamos

1. Suspensión das cotas a autónomos e socios de cooperativas e outras formas de economía social polo peche de actividades ou diminución da facturación.
2. Subsidio ás profesionais autónomas e socias das cooperativas e sociedades laborais por cese de actividade.
3. Eliminación do IVE aplicado ao sector cultural para equiparalo á educación e formación. O IVE da cultura é un custe para as administracións públicas e baixar o IVE cultural suporía un aforro considerable nas partidas de gastos das administracións adicadas aos pagos dos cachés, e ese IVE se pode reinvertir no propio sector. Se se baixa o IVE das entradas ao reducido o custe do ocio para o público baixa co que pode ser un incentivo para asistir aos espectáculos.
4. Suspensión temporal do pago de cuotas de préstamos bancarios concedidos para investimentos en equipos técnicos, vehículos, escenografía e outras necesidades que garantan o correcto funcionamento empresarial.
5. Os créditos bancarios xa concedidos para financiamento de capital circulante terán a opción de ampliar a súa cuantía á mesma cifra

dispoñible a 10 de marzo de 2020 unha vez que finalice o periodo Estado de Alarma ou un estado similar que impida o normal desenvolvemento das actividades. So conlevaría operacións notariais en importes superiores a 50.000 euros.

6. Axilizar e reducir o periodo de pagamento aos provedores das AA.PP.

7. Ampliar a facilitación dos Avais Europa Creativa (públicos- SGR CREA) para crédito privado á entidades sen ánimo de lucro, non só privadas de lucro.

8. Acceso aos préstamos ICO do Estado por parte de asociacións, cooperativas e entidades sen ánimo de lucro.

9.- Incentivar a creación de axudas directas dirixidas a institucións culturais públicas destinadas á creación de eventos, programacións culturais, mantemento das estruturas e xestión.

10.- Unha lei do mecenado que impulse a cultura con máis apoio privado

Medidas que os colectivos asinantes propoñemos concretamente á Xunta de Galicia e outras administracións galegas.

1. Reenfoque programático e orzamentario do plan Xacobeo 21 de maneira que a través da entidade mercantil pública responsable da súa xestión se de un efectivo cumprimento ao deber da administración autonómica de garantir o dereito á participación na vida cultural de todas aquelas persoas e entidades profesionais que resulten implicadas na súa creación, difusión e promoción, centrando o seu obxecto no fortalecemento da comunidade cultural galega.

2. Garantir o Dereito de acceso á Cultura. Por ese motivo propónse a posta en funcionamento dunha importante partida económica desde as Comunidades autónomas co respaldo do Ministerio de Cultura dun **Bono Cultural e tamén da Receita Cultural**. A primeira delas para sectores amplos da poboación que por escasez de recursos teñan máis complicado acceder á cultura e a segunda atendendo a que o sector cultural é tamén un indicativo da saúde da sociedade en todo momento, e tamén baixo as condicións vixentes para a contención da pandemia, o acceso á cultura, asistir a eventos culturais ao vivo pode beneficiar a saúde de persoas con situacións problemáticas e axudalas no seu camiño. Esta tarxeta tamén podería ser empregada para investir en libros e literatura, aproveitando que temos un bo sistema de bibliotecas, cada vez menos fornecido.

Con ambos documentos o estado ou as comunidades autónomas aportarían unha cantidade importante que recibiría o promotor do evento, sexa público ou privado nos días posteriores a ser consumido. O sistema máis adecuado sería unha tarxeta cunha cantidade inicial que posteriormente se puidese recargar.

3. Incluír nas bases das convocatorias das subvencións, anticipos e pagos a conta ata o 80% da contía concedida, para dotar de tesourería ao sector, con pouca liquidez despois da crise e sen garantías para ter acceso a financiamento.

4. Modificar as bases das convocatorias das subvencións que están en trámite de resolución para que se contemplen os anticipos e pagos a conta.

5. A previsión de excepcionalidades nas próximas convocatorias de axudas e subvencións, e nas convocatorias abertas non resoltas, para adecuar os obxectos das mesmas á realidade que está vivindo o sector cultural, como: A rebaixa dos requisitos habituais relativos ao “volumen de actividade” dos

profesionais, estruturas ou festivais, así como o aumento da porcentaxe dos gastos indirectos subvencionales (gastos de estrutura). Flexibilidade nos prazos de execución e xustificación das axudas correspondentes ao exercicio 2020.

6. Flexibilización nas normativas de redes e circuítos escénicos/musicais/para as artes do movemento no referente a prazos, execución do gasto, aboamento de cachés e extensión dos períodos efectivos de programación.

7. Compromiso por parte das AAPP da execución do 100% do orzamento destinado á programación e actividade cultural no 2020, co compromiso da NON CANCELACIÓN de ningún evento, procedendo á súa suspensión e reprogramación cando sexa posible.

8. Implementar unha potente campaña de promoción da nosa cultura, artellada e organizada de maneira coordinada nos niveis autonómico, provincial e local, que posibilite a volta dos públicos aos teatros e actividades culturais.

9. Avanzar, durante o período que dure o Estado de Alarma, en canto trámite e carga de traballo se poida realizar mediante o teletraballo do persoal de cultura das entidades locais, provincias e autonómicas, no temor de que unha vez se recupere a actividade presencial habitual o ritmo das entidades se vexa colapsado e os resultados destas medidas ralentizados.

10. Adianto de polo menos o 50% no pago dos cachés de funcións/actividades/concertos/espectáculos adiados por mor do Estado de Alarma.

11. Máxima flexibilización das convocatorias de subvencións en curso no referente sobre todo aos prazos de xustificación, porcentaxes de autofinanciamento e rapidez no acceso a liquidez por parte das empresas e profesionais autónomos/as.

12. Reformulación das axudas previstas para a anualidade 2020 e creación de liñas de axuda específicas para paliar as consecuencias económicas desta crise sanitaria, destinadas non tanto á produción, creación ou mantemento das programacións como ao mantemento do tecido cultural, é dicir, as entidades e empresas que o conforman.

13. Axudas para publicacións de arte e revistas dixitais para impedir o colapso do sector mantendo: convocatorias de axudas, becas, programas adaptados á nova situación e proxectos, conservando as súas datas abertas.

14. Compromiso expreso de todas as unidades de creación/produción/xestión cultural públicas do mantemento e ampliación dos seus compromisos programáticos e orzamentarios para os anos 2020, 2021 e vindeiros (CGAI, CDG, CCG, museos, e a non modificación do estatuto do AGADIC).

15. Creación dun comité de seguimento entre a Xunta de Galicia e o sector cultural profesional para medir, avaliar, facer seguimento e implementar novas medidas se é necesario para paliar os efectos desta crise no sector.

16. Complementar, dentro do marco competencial autonómico, as medidas enfocadas á viabilidade da actividade de profesionais autónomos/as, as entidades de economía social e PEMES culturais anunciadas polo Goberno.

17. Aclaración, por parte do Goberno da Xunta de Galicia, das medidas específicas, reparto equitativo e accións dentro do plan de urxencia de 25 millóns de € anunciado para o sector “cultural e turístico”.

18. Sendo moi necesaria a implicación da televisión pública (TVG), sería necesario engadir que esta programación especial retomase as campañas de animación á lectura tanto desde o público adulto como para a rapazada. Do mesmo xeito que é preciso establecer dinámicas de coordinación de contidos

relacionados coa escola, a literatura e a lectura tamén pode acompañarnos a todas e todos nestes momentos de confinamento. Redescubrir os libros, igual que se propón redescubrir o teatro -moi necesario- debería ser tamén unha prioridade.

19. Creación dun Plan extratécnico de fomento da lectura neste momento de reclusión.

20. Nesta crise global considerarmos importante tamén a proxección exterior (alén do espazo estatal) da nosa cultura e da nosa lingua. Pensando nas feiras internacionais de cultura que se van ver afectadas (e suspendidas) e cuxa repercusión (en escaparate e en vendas) para o mercado galego vai ser drástica.

21. Elaboración dun plan estratéxico de potenciamento da cultura galega dentro e fóra do país, insistindo naquelas estratexias que promovan e poñan en valor a súa internacionalización.

22. Liquidación inmediata dos convenios e subvencións pendentes de pagamento e xa xustificadas, correspondentes ao 2019.

23. Por último, solicitamos á Xunta de Galicia que remita este documento ao Goberno do Estado, Deputacións, Concellos e á Federación Galega de Municipios e Provincias (FEGAMP) e a todos os grupos parlamentarios do Parlamento Galego.

Documento elaborado conxuntamente e asinado polas seguintes entidades:

Academia Galega de Teatro (AGT)

Asociación de Escritoras, Escritores en Lingua Galega (AELG)

Asociación Empresarial Festivais de Galicia

Asociación Galega de Empresas Musicais (AGEM)

Asociación Galega de Profesionais da Ilustración (AGPI)

Asociación Galega de Profesionais da Xestión Cultural (AGPXC)

Asociación Galega de Salas de Música ao Vivo (Clubtura)

Asociación Galega de Videoxogos e Contidos Interactivos

Asociación Produtores Técnicos Espectáculos de Galicia (APTEGA)

Asociación Profesional de Artistas de Galicia (A Colectiva)

Culturgal

Coordinadora Galega de Festivais de Cinema. Proxecta

EGANET

Escena Galega

Músicas Ao Vivo

Plataforma Afectadas polo Centro Coreográfico Galego (PACCG)

Unión de Cooperativas Galegas (Espazo Coop)

Santiago de Compostela, 20 de Marzo do 2020

Asociación Galega de Profesionais da Xestión Cultural

e: info@xestoresculturais.gal | w: xestoresculturais.gal

